

Sammanfattning

Huvudsyftet med Monitorundersökningen är att på nationell nivå summera den registrerade delen av alkoholkonsumtionen med den oregistrerade delen för att få en bild av den totala alkoholkonsumtionen i landet. Den registrerade delen utgörs av alkohol som säljs inom landet, på Systembolaget, restauranger och i livsmedelsbutiker. Den oregistrerade delen består av alkohol som förs in i landet i samband med resor, hemtillverkning, köp av smugglad alkohol och köp via internet. Den oregistrerade delen kartläggs med hjälp av en löpande frågeundersökning som omfattar ca 18 000 personer per år.

Monitormätningarna, som avser perioden 2001–2013, sker på anskaffningsplanet (köp, införsel och hemtillverkning) och inte på konsumtionsplanet. Över en längre tidsperiod är dock konsumtionen i stort sett densamma som anskaffningen på nationell nivå. I rapporten anges konsumtionen (eller anskaffningen) normalt i ren alkohol per invånare 15 år och äldre.

Nedan summeras centrala resultat från analyserna.

Utvecklingen 2001–2013

- Under periodens första år steg alkoholkonsumtionen kraftigt från 8,82 liter 2001 till 10,56 liter ren alkohol 2004 (+20 %). Därefter sjönk konsumtionen med ca 10 % från 2005 till 2009 för att under de därpå efterföljande två åren ligga kvar på ungefär samma nivå (ca 9,5 liter). Under 2012 skattades konsumtionen till 9,1 liter vilket avviker både jämfört med tidigare år och med 2013. Det är för tidigt att avgöra om ökningen av totalkonsumtionen 2013 är början på en ny trend eller om det endast är en tillfällig uppgång.
- Under 2013 uppgick konsumtionen till 9,9 liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre. Det är ca 4 % mer än under perioden 2009–2011 och 8 % mer än under 2012.

Ökad alkoholkonsumtion under 2013

- Efter nästan tio år med sjunkande alkoholkonsumtion i Sverige ökade således konsumtionen under 2013 till ungefär samma nivå som 2008.
- Konsumtionen ökade för alla större dryckeskategorier: spritdrycker, starköl och vin.
- Konsumtionen var dock lägre under 2013 jämfört med toppåret 2004. Mellan åren 2004 och 2013 har konsumtionen minskat med 6 %.

Både den oregistrerade och registrerade alkoholkonsumtionen ökade 2013

- Den registrerade andelen av den totala alkoholkonsumtionen uppgick under 2013 till 75 % och den oregistrerade andelen till 25 % av konsumtionen.
- Den största uppgången skedde i den oregistrerade delen av konsumtionen. Under 2013 ökade den med 34 % jämfört med 2012 och med 16 % jämfört med 2011.
- Resandeförseln ökade med 27 % jämfört med 2012 och med 14 % jämfört med 2011, men från en lägre nivå än resandeförseln.
- Smugglingen ökade med 30 % jämfört med 2012 och med 22 % jämfört med 2011.
- Internethandeln ökade också mellan åren 2012 och 2013, från 0,5 % till 1,7 % av den totala konsumtionen.

- Den registrerade delen av konsumtionen ökade med 2 % jämfört med 2012 men var oförändrad jämfört med 2011.

Systembolaget är den största källan till den alkohol som konsumeras

- Systembolaget var den största källan till den alkohol som konsumerades 2013. Dess andel uppgick avrundat till 59 % följt av resandeförseln med 16 %, försäljning på restauranger med 10 % och smugglad alkohol med 6 %.
- Även livsmedelsbutiker (folköl) stod för 6 % av den totala konsumtionen följt av hemtillverkning och internethandel med knappt 2 % (1,7 % vardera).

Vin är den vanligaste alkoholdrycken

- Beräknat i ren alkohol stod vin för ca 40 % av svenskarnas alkoholkonsumtion under 2013, följt av starköl med ca 29 %, sprit med ca 23 %, folköl med 6 % och cider (inklusive blanddrycker och alkoholäsk) med ca 2 %.